

คู่มือการปฏิบัติงาน
การประชุมสภาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลเมืองปาน
อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

คู่มือการปฏิบัติงาน

เรื่อง การประชุมสภาท้องถิ่น

๑. หลักการและเหตุผล

การประชุมสภาท้องถิ่นอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตามข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการและให้มีอำนาจตีความ วินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

กรณีที่มีปัญหาโต้แย้งตามระเบียบหรือระเบียบไม่ได้กำหนดไว้ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อน แล้วให้ประธานสภาท้องถิ่นนำข้อโต้แย้งนี้เสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อวินิจฉัย สั่งการหรือใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้เสนอต่อนายอำเภอทราบเพื่อวินิจฉัยสั่งการหรือ ใช้บังคับเฉพาะในการประชุมคราวนั้น และให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อเสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณา

๒. คำนิยาม

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล

“สภาท้องถิ่น” หมายความว่า สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สภาเทศบาล และสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า รองนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี และรองนายองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการนายองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกเทศมนตรี และเลขานุการนายองค์การบริหารส่วนตำบล

“ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า ที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายองค์การบริหารส่วนตำบล

“ประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาเทศบาล และประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“รองประธานสภาท้องถิ่น” หมายความว่า รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“สมาชิกสภาท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“เลขานุการสภาท้องถิ่น” หมายความว่า เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการสภาเทศบาล และเลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

“ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดเทศบาล และปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติ” หมายความว่า ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล

“ข้อบัญญัติงบประมาณ” หมายความว่า ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดและองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม สำหรับเทศบาล

๓. อำนาจหน้าที่

๓.๑ ประธานสภาท้องถิ่น ตามระเบียบ ข้อ ๑๖ ประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) ดำเนินกิจการของสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด
- ๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภาท้องถิ่น เว้นแต่ในขณะที่ยกเลิกวาระหรือคัดค้านญัตติในที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- ๓) บังคับบัญชาการงานในสภาท้องถิ่น
- ๔) รักษาความสงบเรียบร้อยในสภาท้องถิ่น
- ๕) เป็นผู้แทนสภาท้องถิ่นในกิจการภายนอก
- ๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือตามที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยข้อบังคับการประชุมสภาท้องถิ่น

๓.๒ รองประธานสภาท้องถิ่น ตามระเบียบ ข้อ ๑๗ รองประธานสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการช่วยประธานสภาท้องถิ่นในกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาท้องถิ่น หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาท้องถิ่น หรือมีแต่ไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้รองประธานสภาท้องถิ่นเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่น โดยให้นำความในข้อ ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม กล่าวคือกรณีที่ประธานสภาท้องถิ่นไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานสภาท้องถิ่นดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการประชุมนั้น และให้ดำเนินการเลือกประธานที่ประชุมชั่วคราวเพื่อดำเนินการในการประชุมครั้งนั้นจนเสร็จสิ้น

กรณีที่สภาท้องถิ่นใดมีรองประธานสภาท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งคน ให้รองประธานสภาท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภาท้องถิ่นตามลำดับ

๓.๓ เลขานุการสภาท้องถิ่น ตามระเบียบ ข้อ ๑๘ เลขานุการสภาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- ๑) แจ้งนัดประชุมสภาท้องถิ่นตามคำสั่งของประธานสภาท้องถิ่น
- ๒) ชี้แจงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หนังสือสั่งการ หรือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเกี่ยวกับกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น
- ๓) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นจัดทำระเบียบวาระการประชุมสภาท้องถิ่น
- ๔) เชิญประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวปฏิบัติหน้าที่
- ๕) จัดทำรายงานการประชุมสภาท้องถิ่น
- ๖) เก็บรักษาข้อมูลข่าวสาร หรือเอกสารของสภาท้องถิ่น แต่จะเปิดเผยได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากประธานสภาท้องถิ่น
- ๗) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- ๘) ช่วยเหลือประธานสภาท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสภาท้องถิ่น
- ๙) หน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้หรือกระทำการอื่นตามที่ประธานสภาท้องถิ่นมอบหมาย

๔. ประเภทของการประชุมสภาท้องถิ่น

การประชุมสภาท้องถิ่น แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- ๑) การประชุมสภาครั้งแรก
- ๒) การประชุมสภาสัมัญ
- ๓) การประชุมสภาวิสามัญ

๕. การประชุมสภาครั้งแรก

การประชุมสภาครั้งแรก ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาล และนายอำเภอสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลต้องกำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นประชุมสภาครั้งแรก ภายใน ๑๕ วัน นับแต่ประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกครบตามจำนวนแล้ว โดยสิ่งที่ต้องทำในการประชุมสภาครั้งแรก คือ

๑. ปฏิญาณตน

๒. เลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น

๓. กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี และสมัยประชุมสามัญสมัยแรกของปีถัดไป

ผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราว ตามระเบียบ ข้อ ๗ กำหนดให้มีผู้ดำรงตำแหน่งชั่วคราวในการประชุมสภา ครั้งแรก ดังนี้

๑. ประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว หากสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดไม่รับเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้เชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มีอายุมากที่สุดรองลงมาตามลำดับซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาคราวนั้นเป็นประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราว เพื่อทำหน้าที่เป็นประธานที่ประชุมนำสมาชิกสภาท้องถิ่นปฏิญาณตนตามที่กฎหมายว่าด้วยองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นกำหนด กรณีที่สมาชิกสภาที่มีอายุสูงสุดเท่ากันมากกว่า ๑ คน ให้ใช้วิธีจับฉลาก

๑.๑ หน้าที่ประธานสภาชั่วคราว

๑) นำสมาชิกกล่าวคำปฏิญาณตน

๒) ดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่น

๓) รายงานผลการเลือกตั้งประธานสภาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบ ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่สภาลงมติ

๑.๒ การพ้นจากตำแหน่งของประธานสภาชั่วคราว

๑) สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเสร็จแล้ว

๒) สำหรับเทศบาล เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาเทศบาล

๓) สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อนายอำเภอมีคำสั่งแต่งตั้งประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒. เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราว ให้ปลัดองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นเป็นเลขานุการสภาท้องถิ่น ในครั้งนั้น

วิธีเลือกประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น

๑. การเลือกประธานสภาท้องถิ่น การเลือกประธานสภาท้องถิ่น ประกอบด้วยวิธีการเสนอชื่อ การลงคะแนน การตรวจรับคะแนน การรายงานผล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.๑ การเสนอชื่อ ตามระเบียบ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง กำหนดให้สมาชิกสภาสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภา ดังนี้

๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นแต่ละคนสามารถเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาท้องถิ่น ได้เพียง ๑ ชื่อ

๒) ผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีสมาชิกสภาออกเสียงรับรอง อย่างน้อย ๒ คน

๓) หากมีการเสนอชื่อผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งให้เป็นประธานสภาเพียง ๑ คน ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก (ตามระเบียบ ข้อ ๑๔)

๑.๒ การลงคะแนน ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นเขียนชื่อตัวและชื่อสกุลของผู้ถูกเสนอ จำนวน ๑ ชื่อ และให้สมาชิกสภาท้องถิ่นหย่อนบัตรที่เขียนชื่อเหมือนการลงคะแนนลับ ตามข้อ ๗๕ วรรคสาม โดยประธานสภาท้องถิ่นชั่วคราวเป็นผู้เรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นตามลำดับอักษร นำซองมาใส่ในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานที่ประชุม

๑.๓ การตรวจนับคะแนน ประธานชั่วคราวเชิญสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๒ คน มาช่วยนับโดยที่ผู้ได้รับเลือก มีคุณสมบัติดังนี้

๑) เป็นผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุด

๒) หากมีผู้ได้รับคะแนนเท่ากันให้ลงคะแนนใหม่โดยวิธีเดิมอีกครั้ง

๓) หากคะแนนยังเท่ากันอีกให้ใช้วิธีจับสลากโดยการจับสลากให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อ ๘
วรรคสี่ ดังนี้

๓.๑) ประธานชั่วคราวจัดให้ตกลงกันว่าใครจะจับสลากก่อน

๓.๒) ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ประธานสภาชั่วคราวจับสลากว่าใครจับสลากก่อน

๓.๓) บัตรสลากต้องมีชนิด สี ขนาด เหมือนกัน มีจำนวนเท่าคนที่มีคะแนนสูงสุดเท่ากัน และเขียนว่า “ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น” ๑ บัตร นอกนั้นเป็น “ไม่ได้รับเลือกเป็นประธานสภาท้องถิ่น”

๑.๔ การรายงานผล ประธานสภาชั่วคราวมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน ๗ วันนับแต่วันเลือก

๒. การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น เมื่อมีการเลือกประธานสภาท้องถิ่นได้แล้ว ให้สภาท้องถิ่นดำเนินการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการสภาท้องถิ่น ซึ่งจะต้องเลือกในการประชุมสภาครั้งแรก จำนวนรองประธานสภาท้องถิ่นสามารถมีได้ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งเทศบาลให้มีรองประธานสภาได้จำนวน ๑ คน

การเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น ให้ใช้วิธีการเสนอชื่อเช่นเดียวกับการเลือกประธานสภาท้องถิ่นตามระเบียบ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แต่กรณีที่คะแนนเท่ากันเป็นครั้งที่ ๒ ให้ประธานเป็นผู้ชี้ขาด และให้ประธานสภาท้องถิ่นมีหน้าที่รายงานผลต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายใน ๗ วันนับแต่วันเลือก

๓. การเลือกเลขานุการสภาท้องถิ่น ให้ประธานสภาท้องถิ่นใช้วิธีการเสนอชื่อเช่นเดียวกับการเลือกรองประธานสภาท้องถิ่น ตามระเบียบ ข้อ ๑๓ วรรคหนึ่ง

การเลือกเลขานุการสภาให้เลือกจากสมาชิกสภาหรือพนักงานหรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น และเมื่อได้เลขานุการสภาท้องถิ่นแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นชั่วคราวพ้นจากตำแหน่ง

กรณีตำแหน่งว่างลง ตามระเบียบ ข้อ ๑๕ ได้กำหนดว่าเมื่อประธานสภาท้องถิ่นหรือรองประธานสภาท้องถิ่นพ้นจากตำแหน่งก่อนครบอายุสภา ให้สภาดำเนินการเลือกประธานสภาท้องถิ่นและรองประธานสภาท้องถิ่นแทนในตำแหน่งที่ว่าง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

๖. การประชุมสภาสัมัญ

พระราชบัญญัติเทศบาลเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๔ กำหนดให้เทศบาลมีสมัยประชุมสามัญปีละ ๔ สมัย โดย

๑. สภาเทศบาลกำหนดสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกิน ๓๐ วัน

๒. กรณีจำเป็นสามารถขยายเวลาออกไปอีก แต่ต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

การกำหนดจำนวนสมัยประชุมสามัญประจำปี ระยะเวลาและวันเริ่มต้นประชุมสมัยประชุมสามัญประจำปีของแต่ละสมัยในปีนั้น วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีของปีถัดไป และระยะเวลาของสมัยประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกของปีถัดไป ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในที่ประชุมประจำปีสมัยแรกของแต่ละปี

เมื่อสภาท้องถิ่นมีมติแล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นทำเป็นประกาศของสภาท้องถิ่น พร้อมทั้งปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรณีที่ไม่ได้กำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีไว้ หรือไม่ได้กำหนดวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีสมัยแรกในปีถัดไปไว้ หรือมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงสมัยประชุมสามัญประจำปี หรือวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีที่กำหนดไว้แล้ว ให้ประธานสภาท้องถิ่นนำปรึกษาในสมัยประชุมสามัญประจำปีอื่น หรือในสมัยประชุมวิสามัญก็ได้

๗. การประชุมสภาวิสามัญ

พระราชบัญญัติเทศบาลเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๖ กำหนดว่าเมื่อมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งเทศบาล ประธานสภาท้องถิ่นหรือนายกเทศมนตรีหรือสภาเทศบาลมีจำนวนไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง อาจทำคำร้องยื่นต่อผู้ว่าราชการจังหวัดขอให้เปิดการประชุมวิสามัญให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ถ้าเห็นสมควรก็ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเรียกประชุมวิสามัญได้

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกิน ๑๕ วัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด

๘. การเรียกประชุมสภาท้องถิ่น

๑. ให้ประธานสภาท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบล่วงหน้า พร้อมปิดประกาศไว้ ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก่อนกำหนดวันเปิดสมัยประชุมไม่น้อยกว่า ๓ วัน เว้นแต่การประชุมเร่งด่วนจะแจ้งกำหนดให้เปิดประชุมและปิดประกาศน้อยกว่า ๓ วันได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดสมัยประชุม โดยให้ระบุเหตุอันรีบด่วนในหนังสือนั้นด้วย

๒. การบอกนัดในที่ประชุมสภาท้องถิ่น สามารถทำได้ แต่ให้ส่งหนังสือนัดประชุมไปยังผู้ที่ไม่ได้มีประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าด้วย โดยการประชุมสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้มีการนัดประชุมไม่ถือว่าเป็นการประชุมสภาท้องถิ่น

๓. การส่งระเบียบวาระการประชุมให้ส่งไปพร้อมกับการเรียกประชุมหรือการนัดประชุมตาม ข้อ ๑. และข้อ ๒. ที่กล่าวข้างต้น เว้นแต่เป็นการประชุมอันรีบด่วน จะแจ้งระเบียบวาระการประชุมให้สมาชิกสภาท้องถิ่นทราบในขณะที่เปิดประชุมก็ได้

สิทธิของประชาชนในการเข้าฟังการประชุมตามระเบียบ ข้อ ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้ประธานสภาท้องถิ่นประชาสัมพันธ์กำหนดวันนัดประชุม เวลา สถานที่ประชุม และเรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภาท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาท้องถิ่นกำหนด สิ่งที่ต้องดำเนินการในการประชุมสภา ตามระเบียบ ข้อ ๒๕ กำหนดให้

๑. เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นตรวจสอบรายชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้มาประชุมที่ได้ลงชื่อไว้ว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ เมื่อมีผู้มาประชุมครบองค์ประชุม ให้เลขานุการสภาท้องถิ่นให้สัญญาณเรียกสมาชิกสภาท้องถิ่นเข้าห้องประชุม

๒. ให้ประธานสภาท้องถิ่นตรวจสอบว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นได้เข้าประชุมครบองค์ประชุมหรือไม่ ดังนี้

๒.๑ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดไม่ได้ลงชื่อ แต่ได้เข้าร่วม ให้ถือว่ามาประชุม

๒.๒ สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดลงชื่อไว้แล้ว แต่ไม่ได้เข้าร่วม ไม่ให้นับเป็นองค์ประชุมสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้นั้น และให้ถือว่าขาดประชุมสภาท้องถิ่น

๓. เมื่อถึงกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว สมาชิกสภาท้องถิ่นมาประชุมไม่ครบองค์ประชุมและพ้นกำหนดเวลานัดประชุมแล้ว ๑ ชั่วโมง ก็ให้ประธานสภาท้องถิ่นสั่งเลื่อนการประชุม และให้ถือว่าสมาชิกสภาท้องถิ่นที่ไม่ได้อยู่ในที่ประชุม ขาดประชุมสภาท้องถิ่น

๙. การเสนอญัตติ

ญัตติมี ๒ ประเภท คือ ญัตติเกี่ยวกับกิจการสภาท้องถิ่น และญัตติร่างข้อบัญญัติ

การเสนอญัตติมีระเบียบ ดังนี้

๑. การเสนอญัตติต้องเสนอเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่นล่วงหน้าก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่า ๕ วัน เว้นแต่เป็นเรื่องรีบด่วนจะน้อยกว่านี้ก็ได้ แต่ต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงก่อนวันประชุม และต้องมีสมาชิกสภาท้องถิ่นรับรองอย่างน้อย ๒ คน หากมีสมาชิกสภาท้องถิ่นเหลืออยู่น้อยกว่า ๘ คน ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นรับรอง ๑ คน

๒. กรณีสมาชิกเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ต้องให้ผู้บริหารรับรองด้วย

๓. การเสนอญัตติร่างข้อบัญญัติใด ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นเป็นผู้เสนอหรือราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เสนอตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นไม่ต้องมีผู้รับรอง

๔. ญัตติที่อาจเสนอด้วยวาจา แต่ต้องมีสมาชิกท้องถิ่นรับรอง ดังนี้

๑) ขอให้รับรองรายงานการประชุม

๒) ขอให้รับรองรายงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการ

๓) ขอให้ปรึกษาเป็นการด่วน หรือญัตติขอให้พิจารณาร่างข้อบัญญัติสามารถรวดเร็ว

๔) ญัตติที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบ

๕) ญัตติที่ประธานสภาท้องถิ่นเห็นควรอนุญาตการบรรจุญัตติที่เสนอด้วยวาจาตามวรรคห้า ให้ประธานสภาท้องถิ่นบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมคราวนั้น

๕. วิธีการเสนอญัตติ

๑) ยกมือขึ้นพ้นศรีษะเมื่อประธานอนุญาตจึงกล่าวได้ ณ ที่ของตน หรือที่จัดไว้

๒) การรับรอง ให้ใช้วิธียกมือขึ้นพ้นศรีษะ

๖. การบรรจุญัตติ

๑) ประธานสภาต้องบรรจุญัตติที่เสนอมาเข้าระเบียบวาระภายในการประชุมคราวนั้น

๒) ญัตติที่เสนอด้วยวาจา ประธานสภาต้องบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาคราวนั้น

๓) กรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ไม่สามารถบรรจุญัตติเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาได้ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมถัดไป และให้แจ้งเหตุจำเป็นนั้นต่อสภาท้องถิ่นในสมัยประชุมนั้น

๗. เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นกำลังปรึกษาญัตติใด ห้ามเสนอญัตติอื่น นอกจากญัตติดังต่อไปนี้

๑) ขอแปรญัตติร่างข้อบัญญัติที่ไม่ใช่ร่างข้อบัญญัติงบประมาณ

๒) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการสภาท้องถิ่น ตามหมวด ๘

๓) ขอให้ลงมติ

๔) ขอให้แยกประเด็นพิจารณา หรือแยกประเด็นลงมติ

๕) ขอให้ปิดอภิปราย

๖) ขอให้เปิดอภิปราย

๗) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

๘) ขอให้ประธานสภาท้องถิ่นพิจารณาใช้อำนาจ ตามข้อ ๑๑๘ ข้อ ๑๒๐ หรือข้อ ๑๒๑

๙) ขอให้บุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้

๑๐) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ถ้าที่ประชุมมีมติหรือเห็นชอบในญัตติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป เว้นแต่ญัตตินั้นเป็นญัตติเกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติ

๑๐. การอภิปราย

๑๐.๑ การกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมสภา

๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำใดต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นให้ยกมือขึ้นพ้นศรีษะ เมื่อประธานสภาท้องถิ่นอนุญาตแล้วจึงกล่าวได้ โดยให้ยืนกล่าว ณ ที่ของตน หรือที่จัดไว้ และต้องกล่าวต่อประธานสภาท้องถิ่น ให้ใช้เวลาตามสมควร หากใช้เวลาเกินสมควรและมีผู้อื่นจะอภิปรายต่อไป ประธานอาจสั่งให้หยุดได้ เมื่ออภิปรายมา ๑๐ นาทีแล้ว (ตามระเบียบ ข้อ ๖๗)

๒) การอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษาห้ามกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็น

๓) ห้ามใช้ถ้อยคำหยาบคาย ใส่ร้าย เสียชื่อเสียง

- ๔) ห้ามกล่าวถึงชื่อบุคคลใด ๆ เว้นแต่จำเป็น
- ๕) ห้ามนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมฟัง เว้นแต่จำเป็น
- ๖) ห้ามนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดง เว้นแต่ประธานอนุญาต

๑๐.๒ การอนุญาตให้อภิปราย และลำดับการอภิปราย

- ๑) ให้ผู้เสนอญัตติ หรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน กรณีมีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายครั้งละ ๑ คน
- ๒) ผู้คัดค้าน (ถ้ามี)
- ๓) ผู้สนับสนุนผู้เสนอ หรือผู้แปรญัตติ
- ๔) ผู้สนับสนุนผู้คัดค้าน ให้อภิปรายสลับกัน ถ้าไม่มีอีกฝ่ายก็ให้ฝ่ายนั้นอภิปรายต่อเนื่องได้

๑๐.๓ การปิดอภิปราย การปิดอภิปรายจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อ

- ๑) ไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไป
- ๒) ประธานสภาท้องถิ่นเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว ประธานสภาท้องถิ่นเสนอให้วินิจฉัยว่าควรปิดอภิปรายหรือไม่ เว้นแต่ อภิปรายกรณีสมาชิกสภาท้องถิ่นถูกกล่าวหา ตามข้อ ๗๒ ให้อภิปรายจนหมดข้อสงสัย ห้ามรวบรัดอภิปราย
- ๓) เมื่ออภิปรายแล้วให้ประธานเสนอให้ลงมติ

๑๐.๔ การรักษาระเบียบการประชุม

- ๑) เมื่อประธานเตือน สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องปฏิบัติตามทันที (ตามระเบียบ ข้อ ๖๖)
- ๒) เมื่อเห็นว่าผู้กระทำผิดระเบียบการประชุม สมาชิกสภาท้องถิ่นอาจยื่นหรือยกมือร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นให้วินิจฉัย
- ๓) คำวินิจฉัยเป็นเด็ดขาดแล้วห้ามอภิปรายในเรื่องนี้อีก (ตามระเบียบ ข้อ ๗๐)
- ๔) ขณะอภิปราย ถ้าประธานสภาท้องถิ่นยื่น ให้สมาชิกสภาท้องถิ่นระงับการอภิปรายแล้วนั่งลงทันทีและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องฟังประธานสภาท้องถิ่น

๑๑. การลงมติ

๑๑.๑ วิธีการออกเสียงลงคะแนน มี ๒ วิธีคือ

- ๑) การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย มีวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๑.๑) ยกมือขึ้นพันศรีษะ
- ๑.๒) ยืนขึ้น

- ๑.๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยให้ใช้วิธียกมือขึ้นพันศรีษะ แต่ถ้าผู้บริหารท้องถิ่นร้องขอ หรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๒ คน ร่วมกันเสนอญัตติต่อที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตามข้อใดข้อหนึ่ง เมื่อที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีมติเห็นชอบแล้ว ก็ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนตามนั้น

๒) การออกเสียงลงคะแนนลับ การออกเสียงลงคะแนนลับจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๓ ของสมาชิกสภาท้องถิ่นที่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่นมีสิทธิเสนอญัตติขอให้ออกเสียงลงคะแนนลับได้ การเสนอญัตติดังกล่าวนี้สามารถเสนอด้วยวาจา ถ้าที่ประชุมท้องถิ่นมีมติเห็นชอบก็ให้ดำเนินการตามนั้น โดยการลงมติเห็นชอบให้ใช้วิธียกมือขึ้นพันศรีษะ

การออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ใช้วิธีเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ โดยผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (□) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (□) ให้ประธานที่ประชุมเรียกชื่อสมาชิกสภาท้องถิ่นตามลำดับอักษรมานำซอง ใส่ด้วยตนเองลงในหีบที่จัดไว้ต่อหน้าประธานสภาท้องถิ่นในที่ประชุม

๑๑.๒ การลงมติ

- ๑) ก่อนลงมติ ประธานสภาท้องถิ่นต้องตรวจสอบว่าครบองค์ประชุมหรือไม่ ถ้าไม่ครบลงมติไม่ได้
- ๒) หลัก “หนึ่งคนหนึ่งเสียง”
- ๓) ประธานที่ประชุมออกเสียงในฐานะสมาชิก โดยไม่ต้องลงจากที่นั่งประธานก็ได้
- ๔) ให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อน และให้ถือเอาคะแนนเสียงมากที่สุดเป็นเกณฑ์
- ๕) กรณีประธานสภาท้องถิ่นถ้าม และไม่มีผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าเห็นชอบ
- ๖) กรณีสมาชิกเข้ามาเมื่อเริ่มลงคะแนนแล้ว
  - ๖.๑) กรณีเปิดเผย – มีสิทธิออกเสียงร่วมกับฝ่ายที่ยังนับคะแนนไม่เสร็จได้
  - ๖.๒) กรณีลับ – มีสิทธิออกเสียงได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนน

๑๑.๓ การนับคะแนนและประกาศลงคะแนน

- ๑) เมื่อนับเสร็จแล้วประธานต้องประกาศคะแนนทันที ให้ประกาศด้วยว่าได้คะแนนข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนดไว้หรือไม่
- ๒) ให้ถือเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ กรณีคะแนนเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มเป็นเสียงชี้ขาด

๑๒. กระทู้ถาม

กระทู้ถาม คือ คำถามซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นตั้งขึ้นเพื่อสอบถามผู้บริหารท้องถิ่นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงหรือนโยบายอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น

กระทู้ถาม มี ๒ ประเภท คือ

๑. กระทู้ถามทั่วไป ประธานสภาท้องถิ่นจัดส่งกระทู้ถามไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเตรียมตอบและให้บรรจุเข้าระเบียบสารภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ส่งกระทู้ถามไปยังผู้บริหารท้องถิ่น

๒. กระทู้ถามด่วน ต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับประโยชน์สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนเพราะเป็นภัยสาธารณะหรือกระทบกระเทือนต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรีบชี้แจงหรือดำเนินการโดยทันที กระทู้ถามด่วนให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาท้องถิ่น โดยมีหัวข้อเรื่องที่ส่งกระทู้ถาม ให้ประธานสภาท้องถิ่นรีบจัดส่งกระทู้ถามนั้นไปยังผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อเตรียมตอบและให้แจ้งไปด้วยว่าได้กำหนดจะให้ผู้ตั้งกระทู้ถาม ถามกระทู้เรื่องนั้นในการประชุมครั้งใด การกำหนดเวลาดังกล่าวนั้นให้ประธานสภาท้องถิ่นคำนึงถึงความสำคัญของเหตุการณ์และความสนใจของประชาชน

ในกรณีที่สงสัย ให้เป็นอำนาจของประธานสภาท้องถิ่นที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามนั้น เป็นกระทู้ถามทั่วไปหรือกระทู้ถามด่วน

โดยกระทู้ถามแต่ละกระทู้ นั้น ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามตั้งคำถามและซักถามได้แต่เพียงผู้เดียว และต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

๑. มีข้อความเชิงประชด เสียดสี หรือแก้งกล่าวใส่ร้าย
๒. เคลือบคลุม หรือเข้าใจยาก
๓. ในเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือได้ชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ หรือที่ตกไป
๔. เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
๕. เพื่อให้ออกความเห็น
๖. ในปัญหาข้อกฎหมาย
๗. ในเรื่องไม่เป็นสาระสำคัญ
๘. เพื่อทราบกิจการส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับงานในหน้าที่ราชการ

กระทู้ถามที่มีลักษณะตามที่กล่าวข้างต้นถือเป็นกระทู้ถามที่ต้องห้าม ไม่ให้ถาม ห้ามประธานสภาท้องถิ่น บรรจุกฎกระทู้ถาม และเมื่อประธานสภาท้องถิ่นวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถามที่มีลักษณะต้องห้าม ให้กระทู้ถามนั้นตกไป และให้คำวินิจฉัยของประธานสภาท้องถิ่นเป็นที่สุด

การสิ้นสุดของกระทู้ถาม มีดังนี้

๑. การถอนกระทู้ถาม

- ๑) ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนเมื่อใดก็ได้และห้ามผู้นั้นยื่นกระทู้ถามในเรื่องนั้นอีก
- ๒) ผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมสภาท้องถิ่น ให้ถือว่าได้ถอนกระทู้ถามนั้น

๒. กระทู้ถามตกไป เมื่อสมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง ให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

การตอบกระทู้ถาม มีดังนี้

๑. ผู้บริหารท้องถิ่นมีสิทธิไม่ตอบเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับประโยชน์สำคัญของทางราชการ โดยผู้บริหารท้องถิ่นแจ้งให้สภาท้องถิ่นทราบภายใน ๗ วัน

๒. ผู้บริหารท้องถิ่นขอเลื่อนการตอบได้ แต่ต้องชี้แจงเหตุผลและแจ้งด้วยว่าจะตอบเมื่อใด

โดยกระทู้ที่ยังไม่ตอบจะระงับไปก็ต่อเมื่อครบวาระสภาท้องถิ่น ยุบสภาท้องถิ่น ปิดสมัยประชุม หรือผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง

๑๓. ผู้รับผิดชอบ

งานกิจการสภา สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลเมืองปาน

